

**มาตรการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs
และ
สินค้าที่ผลิตภายในประเทศ (MIT)**

เจตนารมณ์ของการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามกฎหมายว่า

1. ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างกับ SMEs

ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจาก SMEs ตามรายการสินค้าหรือบริการที่มีรายชื่อตามที่ สสว. ได้ขึ้นบัญชีไว้ โดยให้ใช้เงินงบประมาณจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ SMEs ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

- การส่งเสริม SMEs ในเชิงพื้นที่
- การให้แต้มต่อด้านราคากับ SMEs ในการเสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้เสนอราคารายอื่นไม่เกินร้อยละ 10

2. ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ

- กรณีการจัดซื้อ ให้จัดซื้อพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ
- กรณีการจัดจ้างงานก่อสร้าง ให้ใช้พัสดุส่งเสริมการผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพัสดุที่จะใช้ในงานก่อสร้าง โดยใช้เหล็กที่ผลิตภายในประเทศก่อน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณเหล็กที่ใช้ในงานก่อสร้างทั้งหมดในครั้งนั้น
- กรณีงานจ้างที่มีใช้งานจ้างก่อสร้าง ให้ใช้พัสดุส่งเสริมการผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพัสดุที่จะใช้ในงานจ้าง

ความแตกต่างของการขึ้นทะเบียนสินค้า MIT

สินค้าที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน MIT

- สินค้าที่ผลิตภายในประเทศไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ชัดเจน เช่น ผู้ประกอบการมีการผลิตโดยนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยนำมาประกอบในประเทศ อาจจะเพียงแค่ขั้นตอนการประกอบรูปร่างเท่านั้น ก็เป็นสินค้าในประเทศแล้ว เช่น การประกอบโดยการไขน็อตเพียงตัวเดียว

สินค้าที่ขึ้นทะเบียน MIT

- มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับรอง ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมฯ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการรับรองและออกเครื่องหมาย MIT เช่น การพิจารณาจากต้นทุนสินค้า MIT จะต้องได้มากกว่าหรือเท่ากับ 40% หมายความว่า สินค้าที่จะได้รับ MIT ต้องมีองค์ประกอบ คือ ต้องใช้วัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่า 40% เป็นส่วนประกอบของสินค้านั้น

ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. ในหนังสือ ว. 89 กำหนดเงื่อนไขว่าถ้ามี SMEs ในพื้นที่ตั้งแต่ 3 รายขึ้นไป ให้ใช้วิธีคัดเลือกก่อน มีข้อร้องเรียนจากผู้ประกอบการว่า ทำให้เกิดปัญหาการสมยอมราคาของ SMEs ในพื้นที่ รวมทั้งการกำหนดแค่ 3 รายขึ้นไปนั้นน้อยเกินไปไม่ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

2. ต่อมาเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องการสมยอมราคาจึงได้มีหนังสือ ว. 845 กำหนดเงื่อนไขใหม่ว่า “ถ้ามี SMEs ในพื้นที่ตั้งแต่ 6 รายขึ้นไป ให้ใช้วิธีคัดเลือกก่อน ซึ่งการเพิ่มจำนวน SMEs ก็เพื่อให้มีการแข่งขันที่มากขึ้นและให้การสมยอมราคายากขึ้นด้วยเช่นกัน

- การกำหนดจำนวน SMEs ให้เพิ่มขึ้นเป็น 6 ราย ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการสมยอมราคาได้
- อีกทั้งยังมีข้อร้องเรียนจากผู้ประกอบการเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาใหม่เกิดขึ้นเพิ่มอีก คือ บริษัทขนาดใหญ่ ไปตั้งบริษัทลูกแล้วไปขึ้นทะเบียนเป็น SMEs ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์

3. ต่อมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งหมดที่มีข้อร้องเรียนทั้งจากฝั่งผู้ประกอบการและจากหน่วยงานตรวจสอบ จึงได้มีหนังสือเวียน ว. 78 ยกเลิกเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้างกับ SMEs ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกกับ SMEs

4. ขั้นตอนที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องค้นหารายการสินค้าหรืองานบริการที่ www.thaismegp.com หรือ www.mit.fti.or.th เป็นปัญหาในทางปฏิบัติและเป็นการเพิ่มขั้นตอนอันเป็นการสร้างภาระงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข SMEs

เงื่อนไขเดิม

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดซื้อจัดจ้างจาก SMEs ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของงบประมาณที่ตรงกับการขึ้นทะเบียนสินค้าหรืองานบริการที่ สว. กำหนด

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดซื้อจัดจ้างกับ SMEs ในพื้นที่ที่จังหวัดของหน่วยงานของรัฐตั้งอยู่ก่อน โดยวิธีคัดเลือก หากพัสดุที่หน่วยงานของรัฐต้องการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมี SMEs ขึ้นทะเบียนไว้ครบตั้งแต่ 6 รายขึ้นไป

ให้แต้มต่อกับผู้ประกอบการ SMEs ในการเสนอราคาสูงกว่าผู้ประกอบการทั่วไปได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของราคาต่ำสุดของผู้ประกอบการที่ไม่เป็น SMEs

ยกเลิก

คงเดิม

การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ

เงื่อนไขเดิม

เงื่อนไขใหม่

กรณีพัสดุที่จะจัดซื้อต้องมีผู้ประกอบการที่ได้รับเครื่องหมาย MIT จากสภาอุตสาหกรรมฯ 6 รายขึ้นไป ให้กำหนด Spec ว่าเป็นพัสดุที่ได้รับ MIT ฯ และต้องจัดซื้อจากผู้ประกอบการที่มีเครื่องหมาย MIT ฯ เท่านั้น

ยกเลิก

1. ให้แต้มต่อกับผู้เสนอราคาที่เสนอพัสดุที่ได้รับรองเครื่องหมาย MIT จากสภาอุตสาหกรรมฯ สูงกว่าผู้เสนอคารายอื่นไม่เกินร้อยละ 5
2. กรณีใช้วิธี e-bidding โดยพิจารณาแบบราคารวม ให้แต้มต่อกับผู้เสนอราคาที่ได้เสนอสินค้าที่ได้รับรองเครื่องหมาย MIT จากสภาอุตสาหกรรมฯ โดยมีมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ในการเสนอราคาสูงกว่าผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นไม่เกินร้อยละ 5

การกำหนดแต้มต่อ

กรณีการจัดซื้อ

ให้หน่วยงานของรัฐกำหนด Spec เป็นสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ สิทธิประโยชน์สำหรับงานซื้อ ดังนี้

1. ถ้าเป็น SMEs ได้แต้มต่อ 10%
2. ถ้าเสนอสินค้า MIT ได้แต้มต่อ 5%
- ***ถ้าเป็นทั้ง SMEs และเสนอสินค้า MIT ได้แต้มต่อ 15%
3. ถ้าเป็นผู้ประกอบการไทย ได้แต้มต่อ 3%

กรณีงานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

ให้หน่วยงานของรัฐกำหนด TOR ว่าจะใช้วัสดุที่ผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของวัสดุที่จะใช้ในงานจ้าง

สิทธิประโยชน์สำหรับงานจ้างทั่วไป

1. ถ้าผู้เสนอราคาเป็น SMEs จะได้แต้มต่อ 10%
2. ถ้าเป็นผู้ประกอบการไทย ได้แต้มต่อ 3%

กรณีการจ้างก่อสร้าง

ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดในแบบรูปรายการว่าจะใช้วัสดุที่ผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และหากมีเหล็กให้ใช้เหล็กที่ผลิตภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

สิทธิประโยชน์สำหรับงานจ้างก่อสร้าง

1. ผู้เสนอราคาเป็น SMEs จะได้แต้มต่อ 10%
2. ถ้าเป็นผู้ประกอบการไทย ได้แต้มต่อ 3%

คำถามที่พบบ่อย

ประเด็น	ข้อชี้แจง
1. การยกเลิกการกำหนดให้จัดซื้อจัดจ้างจาก SMEs อย่างน้อยร้อยละ 30 เพื่อให้ภาครัฐซื้อจากผู้ประกอบการรายใหญ่มากขึ้น และการให้แต้มต่อด้านราคาสำหรับ SMEs ที่ขึ้นทะเบียนกับสภาอุตสาหกรรมฯ ถึงร้อยละ 15 ในขณะที่ SMEs ทั่วไปทั้งประเทศได้แต้มต่อร้อยละ 10	• การกำหนดร้อยละ 30 เป็นเพียงร้อยละ 30 ของงบประมาณเฉพาะรายการที่ตรงกับการขึ้นทะเบียนไว้กับ ส.ส.ว. เท่านั้น ไม่ใช่ร้อยละ 30 ของงบประมาณทั้งหมดที่หน่วยงานของรัฐได้รับมาแต่อย่างใด เช่น หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งหมด 100 ล้านบาท มีรายการพัสดุที่ต้องจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด 100 รายการ เมื่อไปตรวจสอบรายการพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างกับการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SMEs แล้ว รายการพัสดุที่ตรงกับการขึ้นทะเบียน ส.ส.ว. มีเพียง 10 รายการ ซึ่งเป็นงบประมาณ 1 ล้านบาท การคำนวณร้อยละ 30 จะคำนวณจากงบประมาณ 1 ล้านบาท เท่ากับ หน่วยงานนั้นต้องจัดซื้อจัดจ้างกับผู้ประกอบการ SMEs ให้ได้มูลค่าไม่น้อยกว่า 3 แสนบาท เท่านั้น • ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นภาระกับหน่วยงานของรัฐที่ต้องเข้าไปตรวจสอบรายการพัสดุว่า พักสุที่หน่วยงานของรัฐจะจัดซื้อจัดจ้างนั้น มี SMEs ขายหรือรับจ้างหรือไม่ แล้วมาคำนวณเปรียบเทียบเพื่อหาร้อยละ 30 และยังต้องพิจารณาว่ารายการเหล่านี้มี SMEs ขายหรือรับจ้างตั้งแต่ 6 รายขึ้นไปหรือไม่

คำถามที่พบบ่อย

ประเด็น	ข้อชี้แจง
2. กรณีที่กล่าวว่า สำหรับ SMEs ที่ขึ้นทะเบียนกับสภาอุตสาหกรรมฯ ได้แต้มต่อถึงร้อยละ 15 ในขณะที่ SMEs ทั่วไปทั้งประเทศได้แต้มต่อร้อยละ 10	การได้แต้มต่อสำหรับ SMEs จะได้ร้อยละ 10 และหาก SMEs ได้นำเอาสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียน MIT จากสภาอุตสาหกรรมฯ มาขาย จะได้แต้มต่อรวมแล้วเป็นร้อยละ 15 ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการที่ไม่เป็น SME แต่ได้นำเอาสินค้าที่มี MIT มาขายก็จะได้แต้มต่อเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ดังนั้น กรณีที่มีการแข่งขันระหว่าง SMEs โดย SMEs ที่นำสินค้าที่ได้รับ MIT มาขายก็จะได้แต้มต่อร้อยละ 15 ส่วน SMEs ที่นำสินค้าทั่วไปมาขายก็จะได้แต้มต่อร้อยละ 10 ดังนั้น กรณีนี้จึงเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

คำถามที่พบบ่อย

3. ปรับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างให้ใช้วิธีที่ซับซ้อนขึ้น แทนที่จะซื้อหรือจ้างโดยวิธีคัดเลือกจาก SMEs ในจังหวัด ไม่ก็รายหมุนเวียนไป ซึ่งทำให้รายใหญ่ได้ประโยชน์มากขึ้น กรณีนี้ขอชี้แจงเป็น 2 ประเด็นดังนี้

3.1 การใช้วิธีซับซ้อนแทนวิธีคัดเลือก หมายถึง การใช้วิธี e-bidding แทนวิธีการคัดเลือก ขอชี้แจงเปรียบเทียบดังนี้

รายการ	วิธีคัดเลือก	วิธี e-bidding
การกำหนดขอบเขตของงาน	ดำเนินการเหมือนกัน	ดำเนินการเหมือนกัน
การเชิญผู้ประกอบการ	เป็นหน้าที่ของ <u>หน่วยงานของรัฐ</u> ต้องไปตรวจสอบคุณสมบัติ <u>ของผู้ประกอบการ</u> ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด จำนวนไม่น้อยกว่าตามที่กฎหมายกำหนดก่อนที่จะเชิญผู้ประกอบการรายนั้น	เป็นหน้าที่ของ <u>ผู้ประกอบการ</u> ที่ต้องตรวจสอบว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติตรงและสามารถเสนอราคาตามที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดไว้หรือไม่
การเสนอราคา	ต้องมายื่นเอกสารตามหนังสือเชิญชวนที่สำนักงานของหน่วยงานของรัฐ	ยื่นผ่านระบบ e - GP
การพิจารณาผลผู้ชนะ	ดำเนินการเหมือนกัน	ดำเนินการเหมือนกัน

คำถามที่พบบ่อย

ประเด็น	ข้อชี้แจง
3.2 เหตุที่ต้องยกเลิกวิธีคัดเลือก	เดิมกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกว่า หากมี SMEs ในพื้นที่ตั้งแต่ 3 รายขึ้นไปให้ซื้อหรือจ้างจาก SMEs ในพื้นที่ก่อน ปรากฏว่ามีการร้องเรียนถึงการสมยอมการเสนอราคา ต่อมาคณะกรรมการวินิจฉัยจึงได้ปรับจำนวน <u>จาก 3 ราย เป็น 6 รายขึ้นไป</u> เพื่อให้การสมยอมการเสนอราคายากขึ้นและเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันในกลุ่มของ SMEs มากขึ้น แต่ก็ยังปรากฏว่า มีการร้องเรียนในเรื่องของการสมยอมราคาจาก SMEs ที่ไม่ได้รับเชิญให้เข้าเสนอราคา ประกอบกับกรณีนี้เป็นการบิดเบือนกลไกตลาดในการแข่งขันการเสนอราคา ทำให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ไปเปิดบริษัทลูกและจดทะเบียนเป็น SMEs ในหลาย ๆ จังหวัดเพื่อให้มีโอกาสในการได้รับเลือกจากหน่วยงานของรัฐ

ผลการบังคับใช้ ว 78

- การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-bidding ที่จะประกาศเชิญชวนในระบบ e - GP ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เป็นต้นไปให้ดำเนินการต่อไป
- การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือก ภายในวันที่ 31 มกราคม 2565 หากหน่วยงานของรัฐ เพียงแค่ดำเนินการถึงขั้นตอนการส่งหนังสือเชิญชวนไปยัง SMEs โดยที่ยังไม่ถึงขั้นตอนการเสนอราคา ให้หน่วยงานของรัฐยกเลิกการเชิญชวนและดำเนินการใหม่ ภายใต้เงื่อนไขตาม ว 78

*** อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะได้ยกเลิกจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกแล้วมาใช้วิธี e - bidding แทน แต่กรมบัญชีกลางก็ได้ออกมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ โดยลดระยะเวลาการประกาศเชิญชวนให้สั้นลง เหลือเพียงไม่น้อยกว่า 3 วันทำการ สำหรับ วงเงินไม่เกิน 100 ล้านบาท